

Маніпуляції з підслідністю: причини та наслідки

Згідно з ч.1 ст. 216 КПК слідчі органів Національної поліції здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачена законом України про кримінальну відповідальність, крім

тих, які віднесені до підслідності інших органів досудового розслідування. Визначення певного відділу уповноваженого органу залежить від території (місця) вчинення кримінального правопорушення.

У ході проведення кожного досудового розслідування сторона захисту (як, звичайно, і сторона обвинувачення) повинні уважно аналізувати правомірність та належність (допустимість) зібраних доказів. Так, наприклад, під час досудового розслідування з'ясовується, що кримінальні правопорушення вчинені на території іншого району і вони підслідні іншим органам досудового розслідування. В зв'язку з цим, захисник повинен звернути увагу на можливі маніпуляції зі сторони досудових органів, особливо в тих випадках, коли встановлені процедурні недоліки або неузгодженості з діючим КПК України із зазначеного питання.

Аналіз судової практики вказує на важливість визначення відповідних слідчих або групи слідчих, а також старшого слідчого, що проводитимуть розслідування. Правомочність цих осіб в досудовому розслідуванні є ключовою для допустимості зібраних доказів.

В огляді судової практики ККС ВС зазначені деталі справи, в якій захисник наголошує на тому, що досудове розслідування проведено неуповноваженими особами, оскільки постанови про визначення групи слідчих та старшого групи слідчих суду не надано.

Виходячи з системного аналізу норм КПК, колегія суддів ОП вважає, що у випадку, якщо під час дослідження доказів в учасників провадження виникне питання щодо перевірки доказів з огляду на їх належність та допустимість, суд має перевірити ці обставини, в тому числі шляхом витребування та приєднання до справи відповідних процесуальних документів з подальшим наданням їм оцінки.

Зазначене рішення Колегії суддів органу прокуратури визнало цей аспект і уточнило, що при виникненні подібних сумнівів відносно зібраних доказів, питання щодо належності слідчих до досудового розслідування може бути висунуто на розгляд суду. Особливо це важливо у випадках, коли питання про правомірність зібраних доказів стає актуальним при апеляційному чи касаційному розгляді справи.

Причинами такого зловживання повноваженнями можуть бути:

- Навмисне «присвоєння» справи органами досудового розслідування заради високих показників ефективності роботи відділу;
- Відсутність необхідних експертів у компетентного органа для проведення необхідних слідчих дій;
- Порухення процесуальних строків;
- Наявність в інших відділах зацікавлених осіб.

Отже, відповідно до встановлених норм та судової практики, докази, подані до суду органами досудового розслідування, які були зібрані неуповноваженими особами, є недопустимими для розгляду судовими органами.

[#підслідність](#)

[#недопустимість доказів](#)

Вікторія Кучеренко, студентка 3 курсу КНУ ім. Тараса Шевченка для НДІ проблем досудового розслідування